

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

..... ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΩΝΕΣ, ΣΤΑ ΣΚΟΤΕΙΝΑ... ..

Εξείνο τὸ βράδι, εἶχε πρὶ πολὺ κραισί. Καθὼς πήγε νὰ βγεῖ ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ κληρίου, ἀφ' οὗ κληρὺνχτισε τὴν πορτὰ του, τρέλλιζε τόσο δυνατὰ, πὸν παρὰ τριχὰ νὰ ρίξει διὸ τραπέζια. Ἐτρῆξαν τὰ γκαρσόνια, καὶ τὸν βάσταξαν. Κι' ἀφ' οὗ βγήκε στὸ δρόμο, στάθηκε μιά στιγμὴ καὶ κοίταξε μπροστά του. Τοῦ φαινόταν πὸς ὁ δρόμος ἄλλαξε, πὸς τὰ φανάρια δὲν ἦτανε στὴ θέση τους, καὶ πὸς οἱ διαβάτες πὸν περνοῦσαν, ἐρχόσαν ἐξελπίτηδες ἀπάνω του. Στάθηκε λίγο νὰ συνέλθει, καὶ ν' ἀποφασίσει τί θὰ κάνει. Ἐπειτα γνόρισε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἦταν ὁ τελευταῖος δεξιὰ, ἀνάμεσα στὰ διὸ κληροποιεῖα. Τράβηξε γατὰ κεῖ, μ' ἀδέβιατο περλάτημα. Ἐνιωθε πὸς ἔγραφε κλαυῦλες, κ' ἔπρεπε, κἀθε τόσο, νὰ προσέχει, νὰ μὴ σκοπιάσει στοὺς ἀνθρώπους πὸν περνοῦσαν. Τοῦ φαινόταν, τώρα, πὸς δὲν ἦταν παρὰ μιά μηχανή, πὸν τὰ φρένα της ἦταν παρωλημένα, καὶ πὸς ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλλει δυνατὲς προσπάθειες, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὴ διεκθύνει. Τὰ πόδια του δὲν τὸν ἀκολουθοῦσαν. Ἐξαν' ἕνα γύρο στὴν πλατεῖα, στὴν τύχη, γιὰ νὰ ξεσκοτίσει.

Δοκίμασε νὰ κάνει σ' ἕνα μάλγχο. Ἐνιωσε, ὅμως, πὸς ἂν ἀφινόταν, ἕπιρχε φόβος ν' ἀποκοιμηθεῖ, καὶ πὸς δὲν ἦτανε σωστὸ ἀπὸ τὸ πῶμα. Ξαναπήρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ καθὼς ἔβαινε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του, ἀκούσε τρεῖς φωνὲς μέσ' στὴν καρδιά του. Οἱ τρεῖς ἔχγοριστὲς αὐτὲς φωνὲς, κουνθέντασαν σάν ἀνθρώποι πὸν περπατοῦν μαζί, κ' ὅμως κἀθένας λέει τὰ δικά του. Ὅρες—ὄρες, σὰ νὰ συζητοῦσαν—κ' ἄλλοτε σὰ νὰ μονολογοῦσαν. Σιγά—σιγά ἔχώρισε τὸν ἦχο κἀθεμιάς.

Κ' ἡ πρώτη φωνὴ ἔλεγε :
 —Θέλω νὰ σκοτώσω !
 Ἡ ἄλλη ἔλεγε :
 —Θέλω ν' ἀγαπήσω !
 Κ' ἡ τρίτη ἔλεγε :
 —Θέλω νὰ κάνω κάτι πὸν νὰ μείνει ! Θέλω νὰ κάνω ἕνα ἔργο τέχνης...

Τέντασε τ' αὐτὶ του πὸν καλά, κ' ἀκούσε τὴν πρώτη πὸν μιλοῦσε :
 —Δὲ μπορεῖ νὰ ζεῖ κανένας, ὅτερο' ἀπὸ μιά τέτια προσβολή ! Αὐτὸς πὸν μοῦθανε μιά τέτια προσβολή, δὲ μπορεῖ νὰ μείνει ἀτιμώρητος. Ὁ Νίκος δὲ μὸν φρόθηρε καλά... Μὸν πέταξε κατὰμουτρα μιά λέξη φοβερὴ ! Ἐπρεπε νὰ τοῦ σπᾶσω τὸ κεφάλι ! Δὲν ξαίρω τί μὲ κράτησε, τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη, ἔπρεπε, ὅμως, νὰ τοῦ σπᾶσω τὸ κεφάλι... Δὲ φρόθημα σάν ἀντρας ! Ἐνας ἄλλος, στὴ θέση μου, θὰ τὸ ζανε, θὰ τόκανε, χωρὶς νὰ λογαριάσει... Δὲν εἶνε λόγος, ἐπειδὴ τὰ εἶχε πούξει, νὰ μὸν πετάξει μιά παρωμία κουνθέντα ! Αὐτὸ δὲν εἶνε δικαιολογία... Κ' ἐξ ἄλλου, ὅλοι ἤμαστε πιωμένοι. Ἐγὼ μῆτε τὸν πρόσβαλα, μῆτε καὶ τὸν προκάλεσα. Πίναμε ἥσυχα, κἀθένας στὸ ποτήρι του, καὶ δὲν ἕπιρχε λό-

γος νὰ βριστοῦμε. Κι' ἂν ἐκεῖνος ἦταν μεθυσμένος, ἄς πήγαινε ἄλλοι νὰ ξεθιμᾶνε... Ἡ μὲ πέρασε γιὰ φοβιτοσύνη, τάχα, πὸν θὰ τὸ καταπνε, δίχως νὰ μιλήσει ; Ἐπρεπε νὰ τὸ συλλογιστεῖ, καὶ νὰ μὸν πρὶ μιά τέτια λέξη... Δὲν εἶμαστε παιδιὰ, εἶμαστε ἀντρας ! Ἄλλὰ πὸν θὰ μὸν πᾶει, καὶ θὰ μὸν τὸ πληρώσει...

Κι' ἄκουγε, ὅτερο, τὴ δεύτερη φωνή :
 —Ἐκεῖνα τὰ διὸ γλῶσσὰ γυναικεῖα μάτια, στὴ διπλανὴ πορτὰ, τί συμπαθητικὰ μὲ κοιτοῦσαν ὅλην ὥρα ! Πόσο θὰ τ' ἀγαποῦσα, τὰ διὸ ἐκεῖνα μάτια, ἂν τύχαινε ποτὲ νὰ τὰ ξαναῶρω... Πρέπει, δίχως ἄλλο, νὰ τὰ βρω ! Πρέπει παντοῦ νὰ φάξω, νὰ τὰ βρω... Πόσες προσπάθειες ἔδωσαν, νὰ μὲ ξανακοιτᾶνε ! Ὡ, μὲ τί πάθος, μὲ τί φλόγα καὶ θυσία, θὰ τ' ἀγαποῦσα τὰ ἴγρὰ ἐκεῖνα μάτια ! Θάβαζα χᾶμο τὴ φτωχὴ καρδιά μου, γιὰ νὰ περάσουν καὶ νὰ τὴν πατήσουν ! Θὰ τ' ἀγαποῦσα μ' ὅλη τὴ λαχτᾶρα τῆς ἀτελειμένης μου ζωῆς ! Θὰ τὰ βαστοῦσα μαγικά, σάν ἕνα εἶδωλο, μέσ' στὸ εἰκονοστάσι τῆς καρδιάς μου, καὶ θάβλιωνα σάν τὸ κερὶ μπροστά τους —τὰ μεγάλα σκοτεινὰ ἐκεῖνα μάτια, μὲ τίς παιητικὲς ἀντανακλίσεις... Ποῖος ξαίρει πόσα μυστικὰ στοργῆς, δὲν κρῖβουν μέσα στὶς ὑγρὲς τριμοῦλες τους— πόση δύναμη ἀγάτης πρωτογνώριστη, πὸν μῆθη, πὸν δὲ φᾶνγε στὸν κόμπο, μέχρι τώρα... Θὰ τὰ θεοποιῶσα, θὰ τὰ στολίσω μ' ὅλα τὰ λουλούδια τῆς καρδιάς μου ! Θάστρωνα τοὺς πόθους μου χαλὶ, γιὰ νὰ πατήσουν...

Κι' ἄκουγε, ὅτερο, τὴν τρίτη φωνή :
 —Θέλω νὰ κάνω κάτι πὸν νὰ μείνει ! Θέλω νὰ πλάσω ἀπ' τὸ τίποτα μιά φράση—μιά φράση πὸν νὰ μείνει στοὺς αἰῶνες ! Θέλω νὰ κλείσω ὅλη τὴν ἀγάτη μου, κ' ὅλη τὴν ἀπόγνωση τῆς ἔρημης ζωῆς μου, σ' ἕνα τραγοῦδι φλογερὸ κ' ἀθάνατο ! Θέλω νὰ συλλάβω, σὲ πέντε μετροῦς στίχους, ὅλες τίς ἀγωνίες τὸν ἀνθρώπου, ὅλες τίς κρυφὲς ἀνησυχίες, ὅλα τὰ θανάσιμα παρᾶπονα, πὸν μερὰ—νύχτα σταράζουν τίς καρδιὲς τους, καὶ νὰ τὰ βάλω, ξαφνικά, μπροστά στὰ μάτια τους, σάν ἕναν ὑπερφυσικὸ καθρέφτη—κ' ὅλοι νὰ σπᾶρουν, καὶ νὰ ἴδουν, ἐκεῖ, τὸν ἑαυτό τους... Τὶ ἀνακούφιση πὸν θάτανε γιὰ μὲνα, νὰ πλάσω ἀπ' τὸ τίποτα, τὸ πὸν κερὶ τραγοῦδι—τὸ πὸν κερὶ καὶ πὸν γλωσσὸ, μαζί—ἀπ' τὸν κερὶ πὸν φᾶνγε ὁ κόπος, κ' οἱ πονεμένες ἀνθρώπινες καρδιὲς...

Ἐλεγε φράσει στὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἄλλὰ δὲ θέλησε ἀκόμα ν' ἀνεβεῖ. Ἐνιωθε πὸς δὲν ἦταν, τώρα, μόνος. Ἄκουγε μέσα του τίς τρεῖς φωνὲς, κ' ἔνιωθε πὸς εἶχε τρεῖς ἀνθρώπους, πὸν τοῦ κρατοῦσαν πάντα συντροφιὰ. Κι' αὐτοὶ οἱ ἀνθρώποι δὲν εἶχαν τὴ διάθεση, δὲν ἤθελαν νὰ κοιμηθοῦν ἀκόμα... Τὸ κραισί σκορποῦσε λίγο—λίγο. Τὸ φεγγάρι προβάλλε μεγάλο, μέσ' ἀπ' τὰ κεραιμῖδια τὸν σπιτιῶν, κ' ἔριχνε τ' ἀσμη του στοὺς τοίχους καὶ στὶς μάντρες, σάν ἕνας δίσκος, γιομάτος γοητεῖα... Τὰ δέντρα ἐμωῖζαν

πολύτιμες νταντέλλες. "Ένας γαιώνης, μέσ' στο περιβόλι, έλεγε τό μονότονο σοκάτο του...

"Έκοψε μέσ' απ' τ'α σοκάκια, σάν τρελλός. Κι' άκουσε πάλι την πρώτη τή φωνή, που κοπανούσε πάντα τό χαβά της :

— Πρέπει νά τόν σοκτώσω, δέν είνε προκοπή! Πρέπει νά πάρω πίσω την προσβολή που μούκανε... Πρέπει νά πάω νά παραμονέμω σάντι του, τή στιγμή που θά γυρίζει μοναχός του, νά καταλάβει με ποιόν έχει νά κάνει... Μούκανε τό φίλο, μέχρι τώρα, άλλ' άπόψε μου φανέρωσε τό μίσος του, την πονηριά του και την προστυχιά του... Πρέπει νά λείπει, νά λείπει, μιά γιά πάντα! Μούκανε τό φίλο, τόσα χρόνια, γιά νά με ταπεινώσει πού σκληρά! Διαλέξε τή χειρότερη στιγμή, γιά νά μου πετάξει τή βροσιά του, νά με πληγώσει, μπροστά σ' όλο τόν κόσμο... Γιατί με φθονεί και με ζηλεύει, γιατί δέν έχει μάτια νά με δει! Γιατί προσέμενε, θαρρείς, την είτακρία, γιά νά με διασώσει, και νά μ' έξεντελίσει... Πρέπει νά τόν σοκτώσω, δίχως άλλο, νά γλιτώσω απ' αυτό τόν εφιάλητη —κι' άς πάω χίλια χρόνια φυλακή!

Και Ξαναζήριζε ή δεύτερη φωνή : — Είνε τά μάτια που τόσο λαχταρούσα, μέσ' στις ά γράβιες μου και τις περιπλανήσεις μου, τά μάτια που δηρούσα ν' άνταμώσω! Γι' αυτά τά μάτια τυραννιόμουν τόσα χρόνια, και πολεμούσα, και καρδιοχιτιούσα... Τά βλεπα ταχτικά μέσ' σ' όνειρό μου, κι' άπλονα τά χέρια νά τά πάσω! Κι' όμως έκείνα που γλιστρούσαν πάντα, μέσ' απ' τ' άνοιγμένα δάχτυλά μου, σάν ίσκιου κίτοιων άστρων στά νερά... Μπροστά σ' αυτά τ' άγαπημένα μάτια, τίποτα πιά δέν έχει σημασία : όλα σθίνουν και χάνονται μπροστά τους, σάν τ' σήννερα την ώρα της αύγης! Η ζωή κι' ό θάνατος ένώνονται, σ' ένα άγλαλίσιμα τρελλό και δίχως τέλος... Είνε τά μάτια που σοκτώμουν τους καμούς, γιατίρέουν όλες τις φιλοδοξίες, έξαφανίζουν όλες τις πηγές... Είνε τά μάτια που δέ ζω παρά γι' αυτά —και που γι' αυτά, μιά μέρα, θά πεθάνω...

Κ' ή τρίτη φωνή σκέπαζε τις άλλες : — Θέλω νά κάνω κάτι που νά μείνει! Νά κλείσω, μέσα σέ πεντ' —έξη στίχους, όλες τις άγωνίες τών άνθρώπων, όλες τις εύτυχίες τών άνθρώπων —όλα τ' άνέγραψα στα και τ' άπραγματιποίησα, που τους βαραίνουν, τόσα χρόνια, την ψυχή... Νά κάνω κάτι τόσο δυνατό, που τόσο πρώτα, τόσο δυνατό, νά μίν έχει ποτέ Ξανακουστεί — κάτι που νά ζει παντοτινά, κι' όταν άκούω άδικο ξεχαστεί, χαμένος πάλι στό Μεγάλο Τίποτα —τό τίποτα που μ' έπλησσε μιά μέρα...

Κι' οι τρεις φωνές, καθεμιά με τή σειρά της, Ξαναζήριζαν τόν ίδιο τό σοκάτο.

Τό φεγγάρι, στρογγυλό και καθαρό, λαμπροκοπούσε μέσ' στην ήσυχία, σάν ένα σώμα μεθυσμένο και γιμνό, που νοσταλγεί κάποια χαμένη εύτυχία. Δίχως νά τό καταλάβει, είχε περάσει τή δειτροστοχία, κι' είχε φτάσει μπροστά στην προαιμία. Τά νερά καθρέφτιζαν τό φως του φεγγαριού, σέ μιά χμαερικήν άδειμότητα. Ένα σπορό βαρκοήδες άραμμένες, έμοιαζαν, κι' αυτές, στό φως του φεγγαριού, σάν άρνάκια Ξαπλωτά που λιάζονται, μέσ' στό μεσημεριάτικο λιοπύρι...

Στάθηκε στην άκρη του γαλιού, και κάρφωσε τά μάτια του στη θάλασσα, Μεγάλη νεζα, γυρω και παντού. Κάποιο σκυλί γαϊφίσε μονάχα στό λιμάνι, δεμένο σ' ένα μαζουκό καλάι. Κ' ή ήχώ Ξαναφανε τον ήχο της φωνής του, πού άδυνατισμένον, άπό πέρα...

Ξανατρεσε τό δρόμο του σπιτιού του. Πέρασε πάλι τή δειτροστοχία, και μύησε μέσ' σ'ά σοκτεινά σοκάκια. Περατοούσε με βήμα κουρασμένο. Οι καπνοί του κρασιού είχαν σκορπίσει, κι' ένιωθε τό μυαλό του καθαρό. Έμεινε μόνο κάποιο βάρος στό κορμί του, τά νερά τού ήταν ηουδισμένα, σά νά πάλεσε πρωτίτερα με κάποιον...

— Πρέπει νά τόν σοκτώσω, δέν είνε προκοπή! Ξαναειπε μέσα του και πάλι μιά φωνή. Άλλά τό είπε, τώρα, τόσο κουρασμένα, σά νά μίν είχαν έννοια τά λόγια της.

Ξαρκικά, μέσ' στη μεγάλην ήσυχία, καθώς έστριβε στον τελευταίο δρόμο, άκουσ' έναν ήχο μαντολίνου. Ομιήθηκε πώς ήταν Σαββατόβραδο. Μιά παρθέα περνούσε. 'Ο γλυκός κι' όλότρεμος ήχος του μαντολίνου, κέντησε σά βροχιά, την καρδιά του...

Ξέχασε και τή δεύτερη φωνή. Δέν είχε μείνει, μέσ' σ'ά βάθη της καρδιάς του, παρά ή τρίτη, κι' ή βαθύτερη φωνή. Έλεγε, τώρα, έπιτακτικά :

— Πρέπει νά κάνω κάτι που νά μείνει... Άνέθηκε τά σκαλοπάτια γρήγορα, και στό φως τό κίτρινο της λάμπας, χάραξε με μολύβι κάποιους στίχους, που τους είχε ταιριαγμένους απ' τό δρόμο. Κι' αίτοι οι στίχοι, είτε πρόκειται νά ζήσουν, είτε πρόκειται, μιά μέρα, νά χαθούν, τοΰδωσαν γιά μιά στιγμή την άίσθηση πώς είχε Ξαλαφρώσει την ψυχή του —κι' έπεσε και πλάγιασε χαρούμενος, όπως πλαγιάζει, μυστικά χαμογελώντας, ένας εύτυχισμένος έραστής... ΝΑ ΠΟΛΕΩΝ ΛΑ ΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Τό άρχαιότερο έπιμτρο έργο που βρισκεται στον κόσμο, είνε ένα Αιγυπτιακό κείμενο, σχετικό με τις περιπέτειες και την κατάβαση στον Άδη της θεάς Ίσιδα.

— Τά άμύδαλα, άν και άποτελούν γιά τόν άνθρωπο μιά απ' τις θρεπτικότερες τροφές, είνε συγχρόνως δηλητήριο που προκαλεί τό θάνατο στην άλεπού, στην κόττα, στο σκύλο και σέ άλλα ζώα, όταν φάνε πολλά έξ αυτών.

— 'Ο φασιανός, άντιθέτως, τρώει με ιδιαίτερη μάλιστα προτίμηση και χωρίς φρεσκά νά πάθει τίποτε, τό φυτό στραμώνιο, τό όποιον δηλητηριάζει τόν άνθρωπο.

— Έπίσης, ό λίκος μπορεί νά φάγη άνανδύνως ποσότητα άρσενικού, που θάρριζε άμέσως κατά γής νερού κι' ένα άλογο.

— Στην έποχή του Σωκράτους και του Δημοσθένους, οι νέοι τών Άθηνών άπέφραγαν τά θεριά λουτρά, γιατί πιστευόταν ότι αυτά... χαλούν τόν χαρακτήρα και άδυνατιζούν τό φρόνημα.

— Κατά τό έτος 1846, στην Άγγλία ψηφίστηκε ένας νόμος, δινάμει του όποιου ιδρύοντο σ' όλη τή χώρα δημόσια λουτρά, στό όποια οι κάτοικοι μπορούσαν νά πάρουν τό μπάνιο τους δωρεάν.

— Οι Ουαζαβαίοι της Άφρικής θεωρούν τό κάπνισμα... θανάσιμο άμάρτημα, μπρός στό όποιον ή κλοπή και ό φόνος είνε απλά παραπτώματα.

— Κάποτε, ό πάμπλουτος βασιλεύς της Λυδίας Κροΐσος, θέλοντας νά... καλοαίση τόν θεό Άπόλλωνα, Ξσαφσε πρός χάριν του στους Δελφούς χιλιάδες ζώα και έλκισε όλόκληρα φρονία χουσαριού.

— Κατόπιν έπηρε τό λωμμένο αυτό χρυσάρι και κατεσκευάσε άγάλματα γυναικών και όμοιώματα λιονταριών, τά όποια άμείρωσε πάλι στον θεό του περιφρημον μνesteiou.

— Λέγεται, ότι ό όνομαστός ζωγράφος Φρά Άντζέλινο, κάθε φορά που ζωγράφιζε τό Χριστό επάνω στό σταυρό, είχε τά μάτια του δακρυσομένα απ' τή συγκίνηση.

— Κάποιος Άγγλος συγγραφέας συνιστά στους άναγνώστες του νά διαβάσουν τόν ποιητή Άρόιστο —άν δέλουν νά τόν νιώσουν — τά βροχερά άπογεύματα και τόν Δάντη στό φως του φεγγαριού!

— Μιά απ' τις κυριότερες ύποχρεώσεις που επάββαλει ή θρησκεία τών Ίνδων στους πιστούς της, είνε και τό νά σινασθάνονται τά παθήματα τών άλλων, σάν νά ήσαν έντελώς δικά τους.

— Υπάρχει ένα μέρος παρόμοιο της Άφρικής, όπου οι κάτοικοι λατρεύουν ως θεό τόν... καρχαρία και κάνουν μάλιστα πρός τιμήν του τρέις γιορτές κάθε χρόνο.

— Στις γιορτές αυτές γεμίζουν τις βάρες των με κόπτες και πουλερικά, τά όποια πηγαίνουν και τά οίχνουν στό μέρη όπου υπάρχουν καρχαρίες.

— Τό χειρότερο όμως είνε, ότι κάθε χρόνο διαλέγουν και ένα βρέφος και τό προσορίζουν, άπό την ώρα που θά γεννηθή, γιά τό δόντια τών καρχαριών.

— Όταν ό μελλοθάνατος γίνη δέκα χρόνων, τόν παίρνουν την ήμέρα της γιορτής του καρχαρία, τόν δένουν σ' ένα κούτσουρο κοντά στην άμμουδιά και τόν άφίνουν εκεί μέχρις ότου τόν άντιληφθούν οι καρχαρία και τόν καταβροχθίσουν.

— Στις νήσους Φίτζι, ή όποιες κατοικούνται έννοείται από καννιβάλους, όποιος ιδαγενής τρώει τας συζύγους του και τους συγγενείς του, όχι μόνον δέν καταδιώκεται, άλλ' άπολαύει της... κοινής έκτιμησης, άρζει νά μίν παραμολή τή θρησκευτικά καθήκοντά του.

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΑ ΕΣΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Έκείνος κι' εκείνη : — Λοιπόν, σύμφωνοι ; Θάρθο τά μεσάνυχτα και θά σέ απαγάγω... — Ναι, χουσε μου. — Και πιστεύεις, ότι θά κατορθώσης νά έτοιμάσης τά πράγματα σου ως εκείνη την ώρα ; — 'Ο μπαμπάς κι' ή μαμά μου υποσχέθηκαν κι' οι δυό ότι θά με... βοηθήσουν !...

